

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kf.VII.39.718/2021/11.

A tanács tagjai: Dr. Zanathy János

a tanács elnöke

Dr. Farkas Katalin

előadó bíró

Dr. Stumpf-Rádai Ágota

bíró

A felperes: felperes

cím

A felperes képviselője: dr. Tóth László ügyvéd

cím

Az alperes: alperes Megyei Kormányhivatal

cím

Az alperes képviselője: jogi képviselő jogtanácsos

A per tárgya: döntőbizottsági határozat felülvizsgálata

A fellebbezési kérelmet benyújtó fél: alperes

A fellebbezéssel támadott határozat:

Miskolci Törvényszék 102.K.701.480/2020/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 102.K.701.480/2020/9. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 45.000 (negyvenötezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint a magyar államnak külön felhívásra 10.000 (tízezer) forint elsőfokú bírósági és 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] Az Építésügyi- és Építésfelügyeleti Hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII.23.) Korm.rendelet (Krm.) alapján 2020. március 1. napjától a jegyző építésügyi-igazgatási feladatai a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz kerültek, amely feladatok tekintetében az azok ellátását átvevő kormányhivatalok a települési önkormányzatok jogutódjainak minősültek. A jogviszonyváltásra tekintettel a felperes közszolgálati jogviszonya 2020. március 1-jei hatállyal kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át. 2020. március 1. napi hatállyal a felperes kinevezése módosításra került. A felperes 2020. március 19-én alpereshez megküldött beadványában a kinevezési okirat módosítását nem fogadta el, kérte a felmentését és végkielégítési kérelme elfogadását. Kérelme indokaként az éves szabadsága csökkenését, a havi munkaideje és munkaterhelése növekedését, valamint a cafeteria juttatása kiesését jelölte meg. Az alperes a felperes részére 2020. április 21. napján kézbesített tájékoztatása szerint a felperes jogviszonya a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) 89. § (3) bekezdés b) pontja alapján nem szüntethető meg.

[2] A felperes 2020. április 14. napján előterjesztett közszolgálati panaszát a Közszolgálati Döntőbizottság (KDB) elutasította a fővárosi és megyei kormányhivatalok

működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény 1. §-a, a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, a járási (fővárosi, kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV.23.) Korm.rendelet 62/A. §-a, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 62. §-a, 229. § (3) bekezdése, a Kit. 89. § (1) bekezdése, 57. § (2) bekezdése és 134. § (1)-(2) bekezdései alkalmazásával. Megállapította, hogy felperes esetében az illetmény megállapítására vonatkozó törvényi feltételek teljesültek. Az a körülmény, hogy a szabadság mértékének a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján történő számítása a felperest hátrányosan érinti, a szabadság megállapítása során nem vehető figyelembe. Hivatkozott a Kit., valamint a Kttv. munkaidő meghatározására vonatkozó rendelkezéseire azzal, hogy a felperes kinevezés-módosítása alapján a jogviszonyváltást megelőzően heti 40 órában dolgozott, a jogviszonyváltást követően is teljes munkaidőben került foglalkoztatásra. A KDB részletezte a Kttv. és a Kit. munkaidő meghatározása tekintetében az eltérő szabályozást azzal, hogy a munkaközi szünet vonatkozásában azok ugyan eltérő rendelkezéseket tartalmaznak, azonban az általános teljes napi munkaidő, valamint a heti munkaidő mértékét a két törvény egyezően szabályozza. A Kit. 240. § (1) bekezdés 22. pontja alapján a munkaközi szünet nem képezi a munkaidő részét szemben a Kttv. rendelkezésével, ezért a felperes helytelenül hivatkozott arra, hogy azt a munkaidőhöz hozzá kellene számítani. A felperes munkaideje a kinevezés-módosítással nem változott, ezért a Kit. 89. § (3) bekezdés b) pontja alkalmazásának nem volt helye.

Kereseti kérelem és védirat

[3] A felperes keresetében a KDB döntésének a megváltoztatását, „a munkaidő változás és a felmentési körülmények megalapozottságának megállapítását” kérte. Érvelése szerint a munkaidő változásra tekintettel a Kit. 89. § (3) bekezdését kellett volna alkalmazni. Hivatkozott a Kttv. és a Kit. munkaidő fogalmának eltérő tartalmára azzal, hogy a munkaidő tartalmi és időbeli változása, valamint a szabadság mértékének a változásából adódó munkaidő növekedés miatt a felmentési kérelme megalapozott volt. Sérelmezte, hogy a jogviszony váltással a fizetett éves szabadsága csökken, amely további megterhelést jelent a számára, a „cafeteria kiesés” és az, hogy az illetménye a bértábla legalacsonyabb mértékében került megállapításra anyagi hátrányt, a felmentési idő rövidülése pedig többlet munkát eredményezett a számára.

[4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a felperes felmentési kérelmének jogszabályi feltétele hiányzik, mivel a felperes munkaideje nem a munkáltató intézkedése következtében változott. Az alperes is kifejtette a Kttv. és a Kit. munkaidő fogalmára vonatkozó eltérő szabályozását azzal, hogy a felperes keresetének megalapozottsága azt jelentené, hogy az építésügyi hatósági hatáskörnek kormányhivatalhoz való átkerülésével érintett teljes személyi állomány felmentési és végkielégítés iránti kérelemmel fordulhatna az új munkáltatójához, ahol munkát nem végeztek, ez pedig nem vezethető le sem a Kit., sem a Kttv. előírásaiból és a jogalkotói akaratból sem. A felperes szabadsága a Kit. rendelkezései szerint került megállapításra; a fizetett szabadság, a napi és a heti munkaidő fogalmak nincsenek egymással összefüggésben, az éves fizetett szabadság mértékének munkaidőre való „átváltása” jogi szempontból értelmezhetetlen.

Elsőfokú ítélet

[5] A bíróság a Közszerződési Döntőbizottság határozatát megváltoztatta, a felperes közszerződési panaszának helyt adott és kötelezte az alperest a felperes kormányzati szerződési jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetésére az ítélet jogerőre emelkedésének napjával a Kttv. 6. § 23. pontja, 89. § (1) bekezdése, 94. § (1) bekezdése, a Kit. 89. § (3) bekezdés b) pontja, 114. § (2) bekezdése és 280. § (1) bekezdés 22. pontja alkalmazásával. Megállapította, hogy a jegyzői általános építésügyi hatósági hatáskör 2020. március 1-jei hatállyal átkerült az alpereshez, így a felperes jogviszonyában változás következett be, a Ktt. hatálya alól a Kit. hatálya alá került. A felperes illetménye a jogviszonyváltást követően nem csökkent, ezért a Kit. 89. § (3) bekezdés a) pontja alapján az illetmény változás felmentési indokként nem szolgálhatott, e tekintetben a KDB határozata megalapozott volt.

[6] A Kttv. és a Kit. munkaidő fogalmának meghatározását vizsgálva a bíróság – egyezően a felek előadásával –, megállapította, hogy a Kttv. a munkaközi szünetet a munkaidő részeként, a Kit. pedig akként határozza meg, hogy a munkaközi szünet a munkaidő tartamába nem számítható be. A jogviszonyváltással, a Kit. hatálya alá kerüléssel a munkaidő tartalmilag megváltozott, a felperes tényleges munkavégzéssel töltött ideje is napi 30 perccel megnőtt, amely burkolt munkaidő változásnak tekinthető. A jogalkotó a szabályozással olyan helyzetet teremtett, hogy – szemben a korábbi szabályozással – ha a kormánytisztviselő élni kíván a munkaközi szünet lehetőségével, akkor kénytelen annak időtartamával tovább a munkahelyén tartózkodni, ami egyértelműen munkaidő növekedést eredményez. Ugyanígy az által, hogy a felperes szabadsága éves szinten 6 nappal csökkent, a felperes munkaideje tartalmilag változott és a munkavégzéssel töltött ideje megnövekedett. Tekintettel arra, hogy a Kit. nem ír elő további feltételt arra vonatkozóan, hogy milyen mértékű munkaidő változásra van szükség ahhoz, hogy a köztisztviselő megalapozottan terjeszthesse elő felmentési kérelmét, a Kit. 89. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek fennálltak, ezért a felperes kérhette a kormánytisztviselői kinevezés módosításának közlésétől számított 4 munkanapon belül a felmentését. A felmentési kérelemről az alperesnek kell döntést hozni, azonban arra való tekintettel, hogy visszamenőleg nem lehet a felmentést teljesíteni, a bíróság az ítélet jogerőre emelkedés napjával kötelezte az alperest a felperes felmentésére. E tekintetben a KDB határozata jogszabálysértő volt.

Fellebbezés és fellebbezési észrevétel

[7] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének az elutasítását kérte a Kit. 89. § (3),(5) bekezdése, 118. § (2) bekezdése, 121. § (1) bekezdése és 280. § (1) bekezdés 22. pontja bíróság általi téves értelmezése miatt. Hivatkozott arra, hogy a felperes munkaideje a jogviszonyváltást megelőzően is és azt követően is heti 40 óra volt. Az előzmények, majd a vonatkozó jogszabályok ismertetését követően kiemelte, hogy a 2019. március 1-jei jogviszonyváltáskor is létezett a Kit. 89. § (3) és (5) bekezdésében foglalt szabályozás. Ha az elsőfokú bíróság jogértelmezése lenne helytálló, amely szerint a Kit. 89. § (3) bekezdés b) pontja szerinti „munkaideje változik” kitétel azáltal megvalósul, hogy az ebédidőt a munkaidőn túl kell biztosítani, (amely a Kit. személyi hatálya alá került valamennyi kormánytisztviselő tekintetében fennáll), akkor a Kit.

285. § (1) bekezdés a) és c) pontja szerinti alanyi kör vonatkozásában nem lett volna értelme a (9) bekezdés szerinti átmeneti rendelkezés beiktatásának. Az, hogy átmeneti rendelkezés az építésügyi feladat- és hatáskörök önkormányzati szférából történő átadás-átvételével kapcsolatos jogviszonyváltás vonatkozásában nem született, szintén azt bizonyítja, hogy nem volt olyan jogalkotói szándék, amely az alperes felmentési kötelezettségét írta volna elő. Megismételte az alperes a KDB felé 2020. június 8. napján benyújtott észrevételében, valamint a védiratában foglaltakat.

[8] Az alperes álláspontja szerint a felperes valójában a jogszabályváltozást és nem az alperes jogalkalmazói intézkedését sérelmezi. Az ítélet [38] bekezdése téves, mivel a jogszabály egy konkrét 4 munkanapos határidőt tartalmaz a kérelem benyújtására, mely jogvesztő határidő eltelt, így arra, hogy tömegesen fordulnának elő olyan perbelivel hasonló keresetek, nem állja meg a helyét.

[9] Téves a bíróság álláspontja, mely szerint a felperes tényleges munkavégzéssel töltött ideje 30 perccel nőtt pusztán azon az alapon, hogy a kormánytisztviselő részére a munkavégzés megszakításával a munkaidőn túl kell a munkaközi szünetet biztosítani. A munkaközi szünet időtartama alatt a kormánytisztviselő nem végez munkát és a Kit. sem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a kormánytisztviselőnek a munkaközi szünet időtartamát a munkahelyén kellene töltöni. Ennek ellentmond a jogviszonyváltás időpontjában hatályos a alperes Megyei Kormányhivatal rugalmas munkarendjének megállapításáról szóló 48/2019. (VIII.15.) kormány megbízotti utasítás 2. fejezet 1. pont utolsó előtti bekezdése is.

[10] Az alperes kiemelte, hogy a Kit. rendelkezései a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló az Európai Parlament és Tanács 2003. november 4-ei 2003/88/EK irányelvnek (Irányelv) 2. cikk 1. pontja és 4. cikke rendelkezéseinek megfelel. Sem az Irányelv, sem a hazai szabályozás nem ismeri a maximális éves csak a maximális heti munkaidő fogalmát, ezért értelmezhetetlen a bíróság megállapítása mely szerint a szabadság éves mértékének változása a kormánytisztviselő munkaidejének változásával járna.

[11] Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság annak ellenére vizsgálta a felperes előadását, mely szerint az éves szabadságának csökkenése éves szinten további 6 nap munkaidő növekedést okoz számára, hogy erre a KDB előtti eljárásban nem hivatkozott.

[12] Az alperes tájékoztatta a Kúriát arról is, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya a ítélet jogerőre emelkedése előtt, a Kit. 104. § (1) bekezdés h) pontja alapján – az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése és az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő megszerzése miatt – 2021. május 12. napján megszűnt.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg az abból levont következtetése és jogi álláspontja is megalapozott. A bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes munkaideje tartalmilag változott-e a jogviszonyváltást követően. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes tényleges munkavégzéssel töltött ideje naponta 30 perccel nőtt, ami munkaidő változásnak tekinthető és amely csak a kinevezés közös megegyezéssel történő módosításával lett volna megváltoztatható.

[14] A felperes az elsőfokú eljárásban már kifejtett érveit fenntartotta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A fellebbezés megalapozott az alábbiak szerint.

[16] A Kúria az elsőfokú ítéletet kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta [Kp. 108. § (1) bekezdés]. A Kúriának a fellebbezésre tekintettel kizárólag abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a jogviszonyváltást követően az alperes intézkedése következtében a felperes munkaidejében történt-e olyan változás, amely alapján a kinevezés módosításának közlésétől számított 4 munkanapon belül írásban kérhette a felmentését.

[17] A Krm. 2020. március 1-jétől hatályos módosításával egyes építésügyi hatáskörök a jegyzőtől a kormányhivatalhoz kerültek. Ezáltal a felperes közszolgálati jogviszonya 2020. március 1-jei hatállyal kormányzati szolgálati jogviszonnyá alakult át. A jogviszony megváltozása révén változott a szabadsága mértéke és a munkaközi szünet megítélése is, mivel ez utóbbi a kormánytisztviselői jogviszonyban nem minősül a munkaidő részének (Kit. 121. §). Az alperes 2020. március 16. napján kiállította a felperes Kit. szerinti kinevezését, amely már az új munkafeltételeket tartalmazta. Ez azonban nem tekinthető a Kit. 89. § szerinti egyoldalú kinevezés módosításának, mivel azt nem a munkáltató intézkedése, hanem jogszabályon alapuló jogutódlás idézte elő.

[18] A Kit. 89. §-a szerint a munkáltató bármikor és lényegében a jogviszony bármilyen elemében jogosult a kinevezést egyoldalúan módosítani azzal, hogy amennyiben a módosítás a kinevezés lényegi elemét érinti és/vagy jelentős hátránnyal jár a kormánytisztviselő számára, akkor – a kormánytisztviselő kérelmére – kötelező a felmentése, azaz a kormánytisztviselő nem köteles az általa nem kívánt körülmények között dolgozni és a jogviszonya felmentési idővel, végkielégítés fizetése mellett szűnik meg. Perbeli esetben azonban nem a munkáltató általi kinevezés egyoldalú módosítása történt, mivel az alperes munkáltatói intézkedése nem a kinevezés egyoldalú módosítására irányult, hanem lényegében csupán értesítette a felperest a jogállásváltozásról és az annak következtében, a Kit. alapján az új munkafeltételekről.

[19] A Kit. 89. § bekezdése szerint a kinevezést a munkáltatói jogkör gyakorlója egyoldalú jognyilatkozatával módosíthatja. A perbeli esetben a Kit. 89. (3) bekezdésében foglaltakat erre tekintettel akkor kell alkalmazni, a kormánytisztviselő kérelmére akkor menthető fel, ha a munkáltatói jogkör gyakorlójának egyoldalú jognyilatkozatára tekintettel változik meg a kormánytisztviselő kinevezés szerinti munkaideje. Azaz nem a Kit. munkaidőre, pihenőidőre (munkaközi szünetre, szabadságra) vonatkozó rendelkezéseinek a Kttv. ugyanerre vonatkozó rendelkezéseinek összehasonlítását kellett volna az elsőfokú bíróságnak elvégeznie, hanem azt kellett volna vizsgálnia, hogy volt-e az alperesnek, olyan munkáltatói egyoldalú

intézkedése (kinevezés módosítása), amelynek következtében hátrányosan változott a felperes kinevezése a korábbi kinevezésében foglaltakhoz képest.

[20] Az a körülmény, hogy a munkaközi szünet kiadására és a szabadságra vonatkozó rendelkezések a Kit. alapján kedvezőtlenebbek a kormánytisztviselő felperes számára, mint a Kttv.-ben, nem a munkáltatói jogkör gyakorlójának egyoldalú intézkedéséből, hanem a jogalkotói szándékból adódik. A kormánytisztviselő a felmentés iránti kérelmét nem a megváltozott jogszabályi környezetre, hanem az egyoldalú munkáltatói intézkedésre (a kinevezés szerinti munkaidő megváltoztatására) alapíthatja.

[21] Mindezekre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján – megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Záró rész

[22] A pervesztes felperes a Kp. 35. § (1) bekezdése útján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján köteles az első- és másodfokú eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése figyelembe vételével állapította meg, és azt a (6) bekezdés alkalmazásával mérsékelte, tekintettel arra, hogy az ügy viszonylag egyszerű tényállású volt, jogkérdésben kellett döntenie, amely a jogi képviselőtől sem igényelt túlzott idő- és munkaráfordítást.

[23] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 45/A. § (4) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján.

[24] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdése, 116. § d) pontja].

[25] A Kúria a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el [Kp. 114. § (1) bekezdés].

Budapest, 2021. augusztus 30.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő